

Szomorú hírek Lengyelországból

A lengyel igazság

Vilna. — Még élénk emlékezetében lehetnek olvasóinknak az ősz folyamán Vilnában lefolytatott horogkeresztes antiszemita program-megnyilvánulások. A programok ügyében bevezetett hivatalos eljárás már régen befejeződött és a napokban tartotta meg a lengyel bíróság a törvénytárgyalást is. Az ítélet azonban különös fényt vet egy a lengyel igazság relativ és szennyes voltára. A programok idején ugyanis több száz zsidó kereskedő üzletét tették teljesen lönkre a hulligánok és több száz zsidó férfit és nőt súlyosan megsebesítettek. Az ítélet mindazonáltal négy zsidót az özszeütkezésben való részvétel miatt 1 és fél évi börtönbüntetésre ítélte. Amint utóbb kiderült a 17 éves zsidó ifjút, Izrael Dworkint, a lengyel bíróság nem 6 hónapi, hanem 18 hónapi fogházra ítélte. Az ítélet indoka, hogy egy keresztény diák feljelentést tett Dworkin ellen, hogy az emlékezetes november 10-iki vilnai pogrom idején Dworkin egy keresztény katonát és asszonyt súlyosan bántalmazott. Jóllehet sem a bántalmazottakat nem lehetett felfedezni, sem pedig hasonló excessusokról nem érkezett jelentés a rendőrséghez, a törvénytárgyaló ennek dacára elfogadta a hozzá érkezett vádat és elítélte Dworkint. — Ennek ellenében mindössze 1 (egy) lengyel hazafit ítéltek el 7 napi zárkára. Ami azonban még ennél is szebb, a lengyel antiszemita sajtó most még veri is a dobát az ítélet kapcsán és megjegyzi, hogy íme ez is bizonyosságát adja annak, hogy mindennek a zsidók az okai. Vilnában program történt a keresztények ellen. Pont.

Még egy ítélet

De ez már halálos. A számos lengyel kémpercek egyikében hozott ítéletet a hadbíró. Két zsidó lengyel állampolgár tilt a vádlottak padján. Tárgyi bizonyítékok hiányoztak. A vádlottak nem adtak beismerő vallomást. Az ítélet azonban mégis halálos volt. *Moses Dawidowicz* szabómester halálra ítéltetett. *Mig Feiwel Karp* 15 évi kényszermunkát kapott.

Demonstrációk „minden ellen, ami zsidó”

Sztaniszlauban történt. A karácsonyi szünetre hazaérkező zsidó diákokat a vonalnál várta egy keresztény diákokból összeverődött antiszemita huligán csapat és su-

lyosan bántalmazták őket. Az antiszemita diákcsoport ezután felvonulást rendezett és tüntettek a zsidó kereskedők elleni bojkottmozgalom mellett. Este a mozikat járták végig a huligán nemzeti szocialisták és minden zsidó kinézésű nézőt inzultáltak.

Varsóban a városi tanács ülésén is megismétlődtek az antiszemita excessusok. A zsidó képviselők, valamint a baloldali tanácsosok tiltakozó memorandumot olvastak fel a nemzeti szocialista párt ellen, amely rendszeresen antiszemita kilengéseket inszenál. A nemzeti szocialista tanácsosok természetesen válaszoltak a memorandumokra és nyíltan beigérték a további demonstrációkat „minden ellen, ami zsidó”. A karzati közönség között is heves összeütközés támadt, mire a rendőrség megszállta és kiűritette a karzatot.

Pedagógia, vagy milyen erkölcsi példát nyújtanak a lengyel iskolákban

A zsidó parlamenti csoport feliratot intézett a közoktatásügyi miniszterhez azon brutális rendszer miatt, melyet a lengyel antiszemita tanítók az utóbbi idők során különösen kiéleztek. A számos példák közül kiemelik a barsnowi állami iskola zsidó tanulóinak esetét, ahol Kryk állami tanító eltekintve szennyes beszédjeitől és uszító példáitól, olyan brutális gaztetteket visz véghez, melyet nem tűrhet tovább sem a zsidó lakosság, sem pedig a közoktatásügyi miniszterium. Így megtörtént, hogy perverz hajlamai kielégítése céljából, egy zsidó gyermek fejének közepén a haját kereszt formában kivágta. A gyermek tehát a feje közepén egy csupasz keresztel ment haza, a szülők legnagyobb meglepetésére. A zsidó képviselők fényképet készítettek a gyermek fejéről és azt számos tárgyi bizonyíték csatolásával megküldték a miniszteriumnak. Így folyik a lengyelnevelés az elemi iskolákban és ne csodálkozzunk, ha az ilyen generáció később programokat vezet.

Affak a zsidó hitközségek ellen

Mindenütt a hivatalos fórumok járnak elől. Mindegy, hogy miről van szó. Elvi kérdéssről, vagy gyakorlati támadásokról. Nevelésről vagy bojkottmozgalomról. Hivatalos fórumok mindenütt... és a lengyel kormány nyilatkozik, hogy elítéli az antiszemilizmust. De az antiszemilizmus vezetőivel nem teszi ugyanezt. Ezeket igazolja. Így

folynak egyre tovább a kilengések és így mélyülnek egyre inkább a társadalmi, vallási és nemzeti ellentétek. A társadalmi ellentétek egy bizonyos fokon kiobbannak. Ez a detonáció azonban irányában eltérhet a nemzeti céloktól és ezt túllépve új feloldást keres. A zsidó hitközségek ellen vezetnek az utóbbi időben támadást a városi hatóságok. Általános szimptomák ezek, *Grodziskban* történt. A zsidó hitközséget felszólították, hogy 15 napon belül vagy kirenováltatja az imaházat és hitközségi épületet, vagy azonnal kilakoltatják és lerombolják úgy a hitközségi épületet, mint az imaházat. A terminus rövid és a felhívás kategorikus. Ilyenkor természetesen a hitközség csak annyit tehet, hogy táviratilag tiltakozik a miniszteriumban. A miniszterium elrendeli a vizsgálatot. Talán nem is fogja lerombolni az épületeket 15 napon belül. De a támadások, az inzultusok tovább tartanak. És végül a hitközségnek ki kell renováltatni, az igazság szerint teljesen jó épületeket, mert így akarja ezt az antiszemita városi tanács.

Számok, melyek beszélnek

Egészen fent végezzük. A kormánynál. Nézzük csak, hogyan alkalmazza ez a gazdasági numerusclauzust. 1932. január 1-én 1300 zsidó kereskedő kapott hivatalos értesítést arról, hogy a kormány megvonja tőlük az állami monopóliumokat. A szesz és dohány monopóliumot. Számos per keletkezett ebből a lengyel kormány ellen, mert nem elég az, hogy ezeket az existenciáikat a kormány megakarja fosztani az élelhetőségeiktől, de még jogtalanul is teszi ezt. A koncessziók határideje még nem járt le. A bírósági végzése után 700 koncesszió tulajdonosnak sikerült július 1-ig meghosszabbítani az engedélyt, míg a 600-nak azonnal be kellett szüntetni az árusítást. Zsidó körökben az a vélemény alakult ki, hogy a kormány a beszüntelt koncessziókat nem kívánja megszüntetni, hanem ismét kifogja bocsájtani. Az illetékes hatóságok cáfolják ezt a verziót. Cáfolják, de mit is ér ez már? Sok cáfolatot hallottunk eddig az „illetékes” hatóságoktól és megtanultuk ezekből a cáfolatok természetrajzát. Különös ismetelőjelük, hogy mindig az ellenkezőjüket az igaz.

Eddig szólnak a heti táviratok. Mindegyik egy-egy kor-kép, kor-dokumentum. Apró válságok az életből, amelyeknek azonban gyilkos életük van. Az uszítás pedig tombol tovább... Meddig? Bizonyos, hogy nagy jelentőségű események elé megyünk, melyek új vágányra viszik az összes népek gazdasági és kulturális történetét...

A KÜSZÖBÖN

Írta: AVIGDOR HAMEIRI

„S halálomban senki meg ne csókoljon, nehogy kétszer halljak meg”
(Nagyapám végrendeletéből)

3

Ő leveszi a revolvért a szivemről s odairányítja a hasamhoz.

— Így, haslövést kapsz. Ismered a haslövést, pán? Ez iszonyu fájdalmat okoz. Az étel kiömlik a beledből.

Tudom. Messziről hallom éppen egy haslövéses utolsó rémes hörgését. Micsoda förtelmes hangok.

A belem csavarodni kezd. Sirok, hangtalanul:

— Kérlek, könyörgöm, pán, a te jószágos szived... ígérem neked... te jó vagy... bátyám... öcsém... Pista...

— Igen, jó ember. Add a halántékkodat. Fordulj félre. Lövés a halántékkodba. Jó?

Félre fordítom a fejem.

Mi ez? Nem az oroszok fogják a kezemet, hanem egy nő. Igen: ő, ő, Margit. Az én egyetlen, drága, forró szerelmem. Mancsi...

— Mancsi, kicsi madaram... Te... édes, szomorú árvám... örök menyasszonyom... boldogságom... meg akarsz ölni...

Nem hallgat rám. Az istenért, mi ez?!

— Mancsi?! Nem te vagy?! Verdesi Mancsi!

Ő elereszti a kezemet s a földre vágódik. A sárba.

Oda akarok nyulni és felemelni, de nem bírok mozdulni. Kezem oda van kötve, körülcsavarva a fán.

De hirtelen megtisztult az agyam: á... a nyavalya törje, hála Isten... álom. Hála Isten. Vérem zugni kezd bennem, mint egy friss, áldot érforrás. Persze, hogy álom. Én ostoba. Ilyen ostoba álom. Hogy jön ide Margit? A harctérre?

Igen: én mindezt álomban látam. Érdekes: álmodom s tudom, hogy álmodom. Előfordul ilyesmi. Tudom. Én láttam őt a földön feküdni, sápadt, sárgás, a sárban, halott... Ez álom. Jól van.

Azonban a hideg vas nyomja a halántékomat.

Nem. Nem álom mégsem. Ő meg akar ölni. Várok még egy perc... robbanás... a golyó belémhasít... meghalok.

— Könyörgöm, pán, nagyon, kérem: öljön meg egyszerre! Lőjje ki. Meg akarok halni. Ne kinozzon.

Ő leveszi a revolvért s mondja:

— Nem. Nem lövéssel öllek meg. Nem golyóval, hanem lándzsával. Beléd szurom. Úgy, ahogy te megölted az Arturt. A torkodba szurom a vasat.

Hátrafordul az egyik emberéhez, aki mögötte áll s azt mondja:

— Add ide a lándzsádat.

Az odaadja neki rozsdás lándzsáját. Ő

odairányítja a torkomhoz. Kezdi a számba dugni. Lassan. Még nem érzek fájdalmat. De a vérem már forralódik, már bizserog. Szívem ájuldozik, inyemben érzem a vasat, agyam homályosodik, behunyom a szemem...

— Jaj!...

Ő kihuzza a lándzsát, ráammereszli a szemét, belém szurja két vörös pupilláját s hörgöve, iszonyu haraggal mondja:

— Te disznó, te dugtad bele az én apámat a piszokba! Az én hős apámat!...

Kinyitom a szemem, nem a tiszt kiabál rám, hanem egy fiatal, tizenhároméves fiú. Egy sápadt fiú. Az kiabál és hangja sirásra torzul:

— Az én drága, kegyelmes apámat! A piszokba. Ott a — én tudom hol — ott a faluban. Lázárevkában, a Velicky-palota udvarában!

— ...

— Kuss! Szitává szurlak!

S kezd hadonászni a kardjával felém, arcomba, szememre, hasamra, torkomra, gyorsan, villogva, én visszafojtom a lélekzetemet, megfulladok, oda vagyok kötve a fához, ő pedig hadonász, a kard éle belém karcol... fulladok... Pán. — Testvér. — Apám. — Könyörgöm. — Ne. — Margit. — Pista. — Szerelmem. — Ne kinozz. — Ölj meg — oh — jaj — ne. Ő belém szurja a kardot, a számba, mélyen, a fejembe —

— jaj — fáj — szivem eláll —

(Folytatjuk).

HETI GLOSSZÁK

Jaj de ravasz, dolog ez a Ravasz...

Méltóztattak olvasni azt kitünő beszédet, melyet Ravasz László református püspök ur tartott Budapesten, a Skót Misszió gyűlésén? Ha nem, úgy röviden csak annyit mondhatunk erről, hogy Ravasz püspök ur, aki régebben a kolozsvári szabadkőmives páholynek volt tagja, átnyergelt Budapesten egy fajvédő antiszemita. Akik ismerik mélyebben a magyarországi antiszemizmust és annak szellemi vezéreit, azok előtt régen nem titok, hogy Ravasz püspök ur is... őt is elfogta a szédület, csak hogy mindig volt olyan óvatos és ravasz, hogy nem rukkolt ki nyíltan.

De most Bileam szerepében tetszelgett önmaga és az egész közvélemény előtt. Ő is nagyon ravaszul kezdte. Mily szépek is a te sátraid Izrael... elkezdte dicsérni a zsidók okosságát, tehetségét... de, forradalmárok, destruktívak, világfelforgatók és nem adnak nagy embereket az emberiségnek. Egyszóval: a régi recipe.

A magyar és erdélyi napilapok irtak az ügyről. Mindegyik a maga világnézete szerint. Még az „Egyenlőség” is megindította obligát cikksorozatát. És obligátan, a régi unalom jegyében felvonultatta a magy. kir. Izraelita Operaház kivénhedt és rekedthangu énekeseit, egy-két izraelita lelkészl onnan a magas parochiáról és elénekelték azt az unos-unlig ismert frázisokat. Hogy hát bizony az a Kun Béla is, dehát a Károlyi gróf is, meg Hock János is, nemcsak Szamuely. Az a szegényes mosakodás, hogy mi bizony jó gyerekek vagyunk, hiper, vagy még annál is jobb hazafiak. Azok a gaz kommunisták csunya fiúk, nekünk ahhoz semmi közünk. Ravasz püspök ur pedig jókat nevetet ezen. Meg a többi ravaszok, akik így felbolygatják az a hangyacsaládot, mely oly szorgalmasan tenyészik a pesti aszfalton.

Mert mit is akart Ravasz püspök ur beszédének konkluziójában? Egyszerűen beolvasztani a zsidóságot a kereszténységbe. Isteni naivitás ez. Mert misszió ide, misszió oda, ez soha semmilyen körülmények között nem fog sikerülni. Ahogy nem sikerült már évezredek óta senkinek. Senkinek. Kivéve a pestieknek, akik a zsidóságból egy valami olyan furcsa érthetetlen, rituálé nélküli ritust, vallás nélküli vallást, valami olyan érthetlenséget hámoztak ki a mi évezredek kincsünkéből, amelyre nem volt még példa sohasem és sehohsem. Az amerikai reform zsidó öntudatos zsidó legalább és több zsidó érzés van egynél, mint Pesten az egész neológiaiában. Csak ott lehet ilyen tónusban tárgyalni a kérdést és azoknak, akik ha maguk nem, de gyermekeik, vejeik, unokáik nagyrészt megoldották a zsidó kérdést... a Ravasz püspök intencióinak megfelelően.

Mi, akiknek világnézetét egész óceán választja el a Budapestiektől, egészen másként látjuk a helyzetet. Nekünk, akiknek a zsidóság nem egy kényelmellen, de azért üzletet és dicsőséget hozó állapot, mint a pesti „vezérek”-nek, nekünk, csak nevető izminkat hozza működésbe Ravasz püspök ur Öminenciájának minden megnyilatkozása. Ő azt mondja: legyünk keresztényekké. Hiszen mikor tüzes vassal próbálták, akkor sem sikerült. Hát így ez szalon szónok szép szavaiért, de akikhez adressálta, oda az „Egyenlőségnek”, azok előbb-utóbb ugyis megteszik. Ojjé. De mennyire megteszik. Még annyian is lesznek, hogy a keresztény egyházaknak „mészük” is lesz tőlük.

A pesti „felekezeti” sajtó, meg a félekezeti sajtó oda van a csodálattól. Hát már Ravasz is? Pedig mily egyszerű. Most már ő is... kelletténél jobban... és ezt ki is mondja. Például a Veigelsberg Hugó nevű Ignolus. Bizonyos zagyaságokat irt össze a „zsidó ügyről” mintha ő nem volna az. Még ha azt is írja sokszor, hogy nem-

ludoménki gróf térdein lovagolt a régi udvarházukban. A Hugó, aki bár Bácsben él, de nagyon illik a pesti aszfalt hangyáihoz. Aki a zsidó ügyet úgy kezeli cikkjeiben, ahogy sakter ősei, a „begyvizsgáló állomás” főépületében kezelhették finyásan a tisztálatlan állatok begyeit. De ez csak egy kiragadott egy, a sok közül. Különböznél valamennyi nekimegy Ravasz püspöknek. Pedig nincs is igazuk. Mert Ravasz megtette a magáét. Ő neki ezt kell hirdetni. A zsidóknak pedig egy a kötelességük. Nevetni az erőlködésén. És nem cikkezni komolyan, hogy bizony az a Einstein, milyen nagy ember is. Meg a Heine. Meg a lord Disraeli. Hát nem röhögni való, hogy minden stupid beszédre felvonultatjuk világnagyságainkat. Mózeset kezdjük idézni, meg a keresztény vallás megalapítóját.

Nekünk, akiknek zsidóságán sem vitatkozni, sem meditatálni nem lehet, mi akik nem kacérkodunk egyetlen anyaszentegyházzal, még unokáinkon keresztül sem, azoknak csak annyit jelent ez a püspöki megnyilatkozás. Mintha azt mondaná:

Holnaptól kezdve minden ember szöke legyen Magyarországon. Vagy mindenki olaszul beszéljen a világon. Vagy: két méternél alacsonyabb ember nem járhat az uccán. Amily képtelenség és bornírság ezeket kívánni, épen olyan lehetetlen a kitértést prédikálni a zsidóságnak.

Csak egy helyen lehetséges ez. Ott, ahol a tiltakozó cikkeket „komoly érvekkel” alátámasztva cáfolják. Ott, akiknél a más vallásban levő szépségek az unokák lelkéből kivirágzik. Azoknál, akik még komolyan ábrándoznak, az egyenlőségről, meg az igazi testvériségről...

Hol van az? Mi már régen nem hiszünk benne.

A kritika fáj - de szükséges Válasz az Uj Kornak

Nem tudjuk hirtelenében, hogy tudják-e olvasóink azt, hogy Temesváron megjelenik egy Uj Kor nevű lap, mely a cionisták kedvenc értesítője. Ez az Uj Kor soha nem zavarja a többi lapok cirkulusait, mert hiszen egy agyonprotezsált pártújság minden unalmasságával nem tudott sohasem lépést tartani a többi lapok élénkségével és szerkesztési kvalitásaival. És most ez a lapocska megtámad bennünket érdemtelenül. Pedig igazán nem is gondoltunk arra, hogy ez a régimódi és mégis újkort hirdető lapocska írni fog ellenünk. De talán nem is a lap irt. Hanem az a bizonyos (r)-el magát inkognitóban tartó ur, akinek fájt a mi legutóbbi cikkünk, melyet a temesvári Szövetségi vezetőség kis munkatársi jelentéséről irtunk.

Evek óta az a tendencia nyilvánult meg a cionista szervezeten belül, hogy kritizálni nem szabad. De ennél a pontnál is mindjárt bizonyos tekintetben védelmébe kell vegyük a régi kolozsvári vezetőséget. Emlékeznek az erdélyi cionisták arra, hogy mikor a különböző konferenciákra felvonult a temesvári derékhad, a maga korpulens és stentori hangu vezetőivel, micsoda fölünyeskedés hangzott el a konferenciái termeken. És a kolozsváriak, fáradtan bár, és sokszor rezignáltan, de azért türelték a kritika (tagadhatalanul) sokszor jogos kilövéseit.

De Temesvár? Ott kritizálni nem lehet és nem szabad. Ott az erélyes kéz politikája kell győzedelmeskedjen minden vonalon. Ha egyszer „Temesvár” kimond valamit, az ellen nem lehet még protestálni sem. Mert ők így szokták meg szűk pártlájukban. És az Uj Korba erős támadást intéznek lapunk ellen. Amiért kritizálni mertük azt az általánosan tudott impotenciát, mely uralja a cionista közéletet Erdélyben, mióta a karmesteri pálca a mostani vezetőség kezében van. És olyan gyengén, dádognó védik magukat, hogy az csaknem nevetséges. Azt meri írni ez a hivatalos szócső, hogy lapunk főszerkesztője kívül áll a mozgalmon. Azt írja, hogy Wasserstrom Sándor nincs benne a táborban. Az a Wasserstrom Sándor, aki az erdélyi cionisták delegátusa volt a bázeli Cionista Világ-

kongresszuson és mint a mizrachisták egyik vezetője, tagja többek között a Consileul Superiorinak is, tehát a legfelsőbb cionista tanácsnak. Igaz viszont, hogy Temesvár még a legfelsőbb cionista tanácsot is kizárja majd és kívülállónak deklarálja, ha nem fog parirozni úgy és olyképpen a temesváriaknak, ahogy az nekik tetszik. „Elytárs”-nak titulálja folyton a cikkben Wasserstrom Sándort, az „Uj Kor” cikkírője, de amellet azt írja, hogy kívüláll a mozgalmon. És közben egyéb vádakat is hangoztat, mely éppen nem izléses és még izléstelenebb, hogy úgy igyekeznek beállítani a „Népünket”, mintha az bizonyos konkurenciát látna az „Uj Korban”.

Nos hát itt téved legjobban a cikkíró. A Népünk-nek nem is jelentett soha versenytársat a hivatalos lap. Mi nem igyekeztünk úgy és olyan hangon írni, hogy hivatalos színezetünk legyen. Mi nem apelláltunk soha a cionista érzelmeire, hogy így verbuváljunk magunknak előfizetőket. Mi nem tettük soha cionista kötelességgé azt, hogy valaki előfizessen. Mi nem vettük sohasem a cionizmus sine qua nonjának azt a pontot, hogy csak az lehet egyáltalán cionista, aki a 600 vagy nemtudjuk mennyi lelt, beküld a „sajtónak”. Belőlünk valóban az eszme érdeke beszélt, mikor hangot adtunk annak a tespedésnek, melyet a temesvári vezetőség inaugurált a cionista mozgalomban. Eszünkbe se jutott egy percig sem az Uj Kor. Egy pillanatig sem. Mert hiszen ez számunkra nem jelent problémát. Sem most, sem a jövőben. Sőt mi is azt hirdettük, hogy fizessen elő mindenki az Uj Korra. Mindenki, aki kíváncsi arra, hogy a tel-awii vízvezeték nyomócsőjének hány milliméter lesz az átmérője 1947 decemberében. Belőlünk nem a konkurencia beszélt. És kis gonoszság kell ahoz, hogy úgy állítják be a dolgot, mintha mi ezért a sem nem oszt, sem nem szoroz lapocska miatt irtuk volna cikkünket. Nekünk valóban az fáj, hogy eltespedt az érdektelenség hínárjába a cionista mozgalom Erdélyben. És ez épen Temesvár miatt van így. Ezen még az sem változtat, ha személyes térre viszi a dolgot. Még az sem változtat, ha lapügyet csinálnak belőle. Mi ismételtük és ha kell dokumentumokkal is bizonyítottuk, hogy bizony-bizony: nagy időket élünk és kis emberek állanak a mozgalom élén. Nem eléggé nagyok a feladatokhoz képest. *Dolgozni uraim, dolgozni és mi lesszünk a legboldogabbak, ha majd tettekkel fogják bizonyítani, hogy igaztalanok voltunk.* De csak tettekkel és nem személyeskedéssel. Csak munkával. Önök irhatják azt is, hogy kívül állunk. Csak azt szeretnénk tudni, hogy min kívül. Mert amint mi látjuk, ami *benn van*: az is semmi. Akár benn, akár kinn, nem sokat számít mindaddig, amíg így vezetik az ügyeket, mint eddig vezették.

Dolgozni uraim és nem szavalni. Dolgozni és nem izléstelenül támadni. Önöktől fair fegyverekhez vagyunk szokva. Sokkal fairebbekhez, mint amilyen az (r) ur cikke volt...

A legszebb

zománcfényű gallérokát tisztítja a

Klein gözmosóda

Str. Vlahuța 4. (Szent János-ucca)

Férfiszövet különlegességek

bámulatos olcsó
leszállított árakban

Engress
Endetail

Havas & Grünfeld

posztóáruházában
Str. Avram Iancu (Kossuth utca 8)

Közérdekvevőket készpénz áron szolgálunk ki

Cégünk szolidaritásáról kérjük meggyőződni

HIREK

a „Népünk“ cikkeinek utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5692

Péntek, Swath 14, január 22.

Szombat, Swath 15, jan. 23. שבת שירה

Chamischa-Asszar חמשה עשר

Heti szidra: בשלח

Heti háftóra: דבורה אשה

Szombat kezdete:

üzlet bezárás 4.55

gyertyagyújtás 5.05

Istenlisztelek kezdete 5.15

Szombat befejezése 6.10.

FELHIVJUK ELŐFIZETŐINKET, különösen azokat, kiket inkasszár-sainknak nem áll módjukban felkeresni, hogy hátralékos előfizetési összegeinket számunkra haladéktalanul küldjék be. Kérjük olvasóinkat, hogy nehéz munkánkban támogatásnak bennünket, hogy lapunkat akadálytalanul küldhessük a jövőben is címükre. A „NÉPÜNK“ kiadóhivatala.

— Terjesszék és szerezzetek előfizetőket az erdélyi zsidóság egyetlen független és legolcsóbb lapjának, a „Népünk“-nek. A „Népünk“-nek egyetlen zsidó asztalról sem szabad hiányoznia.

A sorocai rémdráma

Fel kell tételezzük olvasóinkról, hogy ismerik alaposan a sorocai esetet. Lásankint bontakozott ki a rémdráma, melynek hat zsidó halálos áldozata van.

Az egész ország közvéleménye felhőrdült és elborzadt annak hallatára, ami ott a szovjet-orosz határon, a Dnyeszter partján történt. Irtózatos az az ember vadászat, amit ott véghez vittek, emberbőrbe bujtatott fenevadak.

Ahogy Jorga miniszterelnök ígérte: a bűnösök vegyék el méltó büntetésüket.

A Zsidó Parlamenti Club, Landau vezetésével minden lehetőséget elkövet, hogy világosságot derítsen ebben a rettenő ügyben. Ilyen eset sehol a világon nem fordult elő évek óta. Talán a benszülöttekkel bánnak egy egynémely gyarmaton, ahol félvadakat kell fékentartani. Ahol szabadjára eresztett gyarmati rendőrök és katonák úgy bánhatnak el sötétkörű benszülöttekkel. Pedig itt rendes életű kultúrát fehérbőrűekről volt szó. Képzett tanítónőt ölt meg 26 golyóval a gyilkosok fegyvere.

Egre kiált a megölt zsidó fiatalok vére. Ugy látszik, hogy nálunk a zsidókkal úgy bánnak, mint a vadak. Kalandra és gyilkosságra vágyó ismeretlen tettesek (a nyomozó hatóságok jól tudják, hogy kik ezek), előre, megfontolt szándékkal ölték. Szegény védtelen ifjakat. Csak azért ölték őket, mert zsidók voltak. És védtelenek, ott a statáriális zónában, ahol emberek tizezrei nyomorognak és kinlódnak a mindennapi kenyérért.

Mint egy ember kell Románia zsidósága és progresszív lakossága követelje az elégtételt, ezért a szörnyű büntényért. Büntény történt, gaz gyilkosság és addig nem nyugszunk, míg ezt a gázságot és annak elkövetőit nem éri a büntető igazságszolgáltatás keze. A gaz büntény eddigi bizonyítékait alábbiakban adjuk:

1. Russu Mosei deklarációja, melyben elmondja, hogy a múlt év december 4-én a grancsárok elfogták, megkötözve az őrsre kísérték és borzalmasan elverték. Másnap Canzer főhadnagy, harmadnap Mteanunu őrmester folytatták a verést, Utóbbi

a verés után így szólt hozzá: „A kapitány ur parancsára hozz nekem tíz zsidót, az erdőben lelőjük őket s a pénzüket elveszem. Ha nem engedelmkedel, léged lőlek le.“ Harmincnégy nappal rettetes fogság után Russut átküldötték Jasiba, a hadbíró-sághoz, ahol azonnal szabadlábra helyezték s azt tanácsolták neki, hogy jelentse fel a grancsárokat. Tehát a vadászatot már régebben tervbevétték.

2. A haldokló Technovszki vallomása, amelyet a sorocai főügyész és egyik rokona előtt tett. — Eszerint a grancsárok, miután megvesztegettek magukat, a földre fekvő, lelőtték és kirabolták őket.

3. Özvegy Mihales Jánosné vallomása arról, hogy az embervadászat estjén egy grancsár jelent meg a házukban, aki együtt borozgatott férjével, majd őt másik odagyülekezett emberrel együtt távozott.

4. Cojocarú Sava sorocai lakos vallomása arról, hogy a tömeggyilkosság estjén Mihales házában egy grancsárt látott, aki a gazdával borozgatott.

5. A sorocai rendőrség igazolványa arról, hogy az áldozatok, Rudmann kivételével, aki egyszer politikai vétségért 10 napi fogházat kapott, nem voltak büntelve s nem voltak kommunisták.

6. Ferdmann Zolda orosz és jiddisnyelvű busculevele szüleihez, melynek szövege a következő: „Szeretett Szüleim, tudom, nagy haragot okozok nektek távozásommal, de nincs más megoldás. A ti általatok ismert helyzetem arra kényszerít, hogy bucsu nélkül távozzam. Kérlek benneteket, ne haragudjatok. Egyelőre nem írom meg, hova megyek. Ha rendben lesztek, értesítlek benneteket. Ne nyugtalankodjatok, fiatal és tanult vagyok. Sorocában elpusztulok. Ezenkívül nem fogyaszthatom tovább azt a kenyeret, melyet papa oly nehezen keres meg. Viszont a világban nem pusztulok el. Kérlek még egyszer titeket, ne haragudjatok. Adjátok át üdvözlétemet Hanenek és Jankenek ... stb ... Tölem, a ti leányotoktól, Zeldától.“

7. Landau zsidó képviselő adatgyűjtése arról, hogy a gyilkosság estjén a Dnyeszter-parton nem volt ott az a rendőrszem, aki egyébként mindig ott szokott lenni.

8. Landau képviselő adatgyűjtése arról, hogy a grancsárok a Dnyeszter jegét a tervbevétt szökési helyen már előre feltörték, tehát a hat szerencsétlen még akkor sem mehetett volna át a folyón, ha nem rendeztek volna embervadászatot. Viszont, ha a folyó felé menekültek volna, a jégáradat nyeli el őket.

9. Ügyészi jegyzőkönyv arról, hogy a két haldoklót a grancsárok órák hosszat hevertették a kórház kapuja előtt, a hóban.

10. Peise Petles sorocai kocsisnak, mint szemtanúnak vallomása ugyanerről, valamint arról, hogy a kórházkapuhoz odajött az egyik szigurancaiszta, akit az agonizáló Technovszki felismert, de hiába könyörgött neki, hogy vigye be a kórházba.

11. Dr Ursu sorocai városi főorvos, dr Weisfeld és dr Pireli kórházi orvosok hivatalos igazolványa arról, hogy Zolda Ferdmann kisasszony holttestét meztelenre vetkőztetve, január 9-én hozták be a Dnyeszter-partról. Testét 26 golyó fúrta át, a boncolás gránáttól és vadászfegyvertől származó löhulladékokat fejtett ki a szövetek alól. A lövések elülről érték, a gránát viszont már a földön fektében sebezte meg.

12. Fentí három orvos további öt jegyzőkönyve, melyben elmondják, hogy mind a hat áldozatot katonai és vadászfegyverből származó golyók, gránátok ölték meg. A lövéseket öt-tíz-tizenöt méter távolságból, előlről és hátulról, állva és fekvő állapotban. Ámbár a halottakat szabályellenesen meztelenre vetkőztették, hogy így a ruhaegésekből ne lehessen következtetni a lőtávolságra, mégis bizonyos, hogy a mérszárlás közvelel közelből történt, mert a gytacs több halottnál, a közelség miatt, belepréselődött a testbe.

13. A sorocai rendőrség nyilatkozata arról, hogy azért nem lépett azonnal közbe, mert a vadászatról csak másnap értesült.

14. Peise Petles kocsis nyilatkozata arról, hogy a rendőrségen már egy órával a gyilkosság után,

amikor Soroca még semmiről sem tudott, készenlétben tartották őt kocsijával együtt azzal, hogy a Dnyeszter mellett nagy bűnügy történt, esetleg szükség lehet rá. Egy rendőrt Jonescu szigurancafőnök parancsára ki is vitt a folyó mellé. Az est folyamán szállította Murafa szubkomiszárt is.

15. Marcovici generális, kiküldött vizsgálóbiztos nyilatkozata Landau képviselő előtt, hogy vadászpuskával a Dnyeszter partján a grancsárkapitány szokott sétálni. Ugyancsak a tábornok nyilatkozata arról, hogy a tett színhelyére szánkán grancsártisztek érkeztek.

16. A kormány hivatalos lapjának nap-nap utáni cikkei, melyek egész Besszarábiára követelik az ostromállapot visszaállítását.

Ugyan ki ne látta itt tisztán, bizonyosan, kétségbevonhatatlanul?

Szervezett, előre megfontolt embervadászat zajlott le Dnyeszter partjain.

Nyiltan mondja mindenki s nyiltan írja mindenki.

Miért késlekednek hát a szankciókkal? Vaj' hiába dörög a kormány félhivatalosa? Gyerünk, jó urak, gyerünk!

A vadászóna eddig csak tíz kilométeres sávra terjedt ki.

Legyen igaza a „Neamul Románesc“-nek. Terjesszék ki a vadászterületet az egész Kongór... akarjuk mondani, egész Besszarábiára.

Legalább annyi vigasza legyen a hat halottnak, hogy ezentul az is rab lesz, aki eddig látszat szerint szabad volt.

— **A Somre Sabosz és a Makkabi világszövetség tárgyalásai a palesztinai futballjáték ügyében.** Berlinből jelentik: A napokban dr S. Grünberg, a Somre Sabosz világszövetség elnöke, beható tárgyalásokat folytatott dr Lelewerrel, a Makkabi szövetség elnökével, abban az irányban, hogyan lehetne megoldani a palesztinai sportjátékok kérdését, hogy azokat ne szombaton rendezzék meg. Mindketlen megegyeztek annak szükségességében, hogy Palesztina közéletében mindegyik el kell kerülni a Chilul Saboszt. Dr Lelewer rámutatott arra, hogy az egyetlen nehézség abban rejlik, hogy a palesztinai munkaadók nem adnak elegendő időt a munkásoknak, hogy a hét folyamán fejtsék ki sporttevékenységüket. A tárgyalások nagy része a munkaidő megfelelő szabályozásának lehetőségei körül forgott. Dr Lelewer megjegyezte, hogy személyes befolyásával mindenképpen azon lesz, hogy a szombaton való futballjátékokat kiküszöböljék.

— **Bombák robbantak Palesztinában.** Jeruzsálem. A palesztinai rendőrséget most azok a sorozatos bombamerényetek foglalkoztatják, melyek gyors egymásutánban, Palesztina különböző vidékein robbantak. Az első bomba német privát gazdaságon robbant, egy másik Haifa közelében, a Jad völgyében, míg egy harmadik Haifa külvárosában, Hadar Hakarmelben. Halálos áldozatai nincsenek a robbanásoknak és a detonáció okozta kár is jelentéktelen. Mindazonáltal a rendőrség egész apparátussal nyomoz, hogy megállapítsa politikai merényletekről van-e szó, milyen összefüggésben vannak egymással és végül milyen politikai párt helyezte őket el.

Őszi takarításra

festék-, lack- és kefeárut
előnyös árban csak

STERN S. ENDRE

kefegyáros és festéknagykereskedőnél szerezhető be

Strada Nicolae Iorga (Zöldfa-ucca) 10
Telefon 578

Telefon 378

Hackmayer

uri szabó, Oradea,
P. Reg. Maria 2.

Öltöny- és felöltő-szövetek nagy választékban, a legolcsóbb árban.

Fuchs Benjámín főrabbi gyászbeszédet tartott Herschkovits Albert, a nagyváradi zsidó kórház jölevője fölött

A napokban elhunyt Newyorkban Herskovits Albert, a Nagyváradról elszármazott zsidó filantróp, aki többmillió adományával oly sokat tett a váradi zsidó kórházért és más zsidó intézményekért. Vasárnap délután 5 órakor a Szentegylet kezdeményezésére gyászünnepet tartottak a Zárda-uccai imaházban Herskovits Albert emlékére. A gyászünnepegy szónoka Fuchs Benjámín, az orth. hitközség tudós főrabbija volt. A főrabbi közel egy órási beszédében vázolta a zsidóságnak azt a nagy erényét, hogy mindenkor megteszi a szűkölködők, betegek és árvák érdekében mindazt, amit az egyesek vagyoni helyzete megenged. Ennek az elvnek legigazibb képviselője éppen az Herskovits Albert volt, aki hosszú évtizedek óta megfizetett munkájának anyagi gyümölcséből jutott nagy összegeket a váradi zsidóságnak. Volt érzéke hozzá, hogy alapítványokat tegyen az itt tanuló zsidó ifjúságnak, meg betegeknek és az elhagyatott aggoknak. Mintaképe volt az elhunyt azoknak, akik a zsidóság jószívűségéről alkotott fogalmakat tetteikkel bizonyítják és ezzel szimpátiát értesztenek a környező népek körében is. A közönség, amely zsufoflásig megtöltötte a nagy imaházat, meghalottan halgatta Fuchs főrabbi beszédét és néma kegyelettel adózott az elhunyt emberbarát emlékének.

— **Palesztina mint Ázsia egyik kereskedelmi centruma.** Párisból jelentik: Báró Rotschild Ödön, a Jewish Agency diszelnöke, a napokban megbeszélést folytatott H. Farbstein lengyel képviselővel, a cionista exekutive és a mizrahi vezető tagjával és a beszélgetés során a báró többek között a következőket mondta: „Meg vagyok győződve arról, hogy Palesztina egyik jelentős kereskedelmi centruma lesz egész Ázsiának. A kereskedelem és az ipar fejlődése éppoly fontossággal bír Palesztinára, mint a mezőgazdasági, mindenekelőtt azonban arról kell gondoskodnunk, hogy a helyi szükségletek számára elegendőt termeljen az ország. Nagy örömmre szolgál, hogy a mizrahi a középsztyábeavándorlást forszírozza.”

— **150 máramarosi zsidó család akar Palesztinába vándorolni.** Szigeti tudósítónk jelenti: A szigeti palesztinai iroda megkeresést kapott a párisi Hias irodától, hogy írják össze a kivándorolni kívánó zsidó családok neveit. A szigeti csoport felhívást intézett tehát máramarosi szervezetei útján a zsidó tömegekhez és már eddig is 150 ilyen család jelentkezett, kik kéri a kivándorlási kvótába való felvételüket. Ezek a családok azonnali kiutazásra készek és minden pillanatban rendelkezésre állanak az Irodának. A temesvári Palesztina Iroda ugyancsak felhívást kapott a Jewish Agencytől egy nagyobb szabású kitelepítési akció bevezetésére. Ugylátszik a kivándorlási akció komoly stádiumba lépett és minden remény meg van arra, hogy a palesztinai építő munka is új fellendülést fog mutatni a bevándorló friss erők segítségével.

— **Lord Reading a héber egyetem diákjai között.** Jeruzsálemből jelentik: Lord Reading, volt angol külügyminiszter és indiai alkirály a napokban meglátogatta a jeruzsálemi héber egyetemet és annak tanári karát, valamint a diákokat, kik meleg ünneplésben részesítették a nagy zsidó államférfit. A diákok memorandumot nyújtottak át Reading lordnak, amelyben rámutattak a keleteurópai és a többi európai egyetem zsidó diákságának tragikus helyzetére és arra kérték, hasson oda, hogy a zsidó diákság nagyrésze a jeruzsálemi egyetemen folytathassa tanulmányait.

— **A dési Poale Czedek közgyűlése.** Folyó hó 3-án zajlott le a dési Poale Czedek évi közgyűlése. Rosenthal Ignác elnöki beszámolója után a közgyűlés köszönetét fejezte ki a lelépő vezetőségnek, majd a következő új vezetőséget választották meg: elnök: Weisz József, társelnök: Hirsch Dávid, gondnok: Léb Adolf és Izsák Mór, pénztárnok: Rosmann Tóbiás és gazda: Holländer Lajos. A közgyűlés ezután azzal a hireszteléssel foglalkozott, amely rosszindulatilag a dési hitközség ellenségének állítja be a Poale Czedeket. A közgyűlés tiltakozását fejezte ki az ilyen hiresztelések ellen, de hangsúlyozta, hogy befolyásával a hitközség mindenkori vezetőségét igyekezni fog arra bírni, hogy a költségvetést az adott viszonyok és a hitközség bevételeinek megfelelően, továbbá a lakosság képességeinek tekintetbevételével állítsák össze.

— **Hajnalodik keleten.** III felvonásos mizrachista propaganda szindarab és egyéb zsidótárgy szindarabok, vigjátékok, bohózatok, tréfák előadási joga megszerezhető *Mannheim Mór középisk. hitokt. tanárnál Debrecen, Piac-u. 41.* Kérjen részletes ismertetést.

— **39 éves korában tért át a zsidó hitre.** *Chemnitzből jelentik:* József Salina középiskolai tanár az elmúlt napokban 39 éves korában a zsidó ritus formalitásai szerint áttért a zsidó hitre. Egy újságírónak, aki felkereste őt a kórházban a körülméletési aktus operációja után, a beteg úgy nyilatkozott, hogy áttérése teljesen meggyőződésből fakadt. Elhatározása előtt már hosszú évek óta foglalkozott a zsidó vallás tanaival, amit annál is könnyebben megtehetett, mert teljesen perfektül bírja a jidisch és héber nyelvet. Társaságát is kizárólag zsidó családok képezik. A zsidó tudományokba egy kiváló és nagytehetségű rabbi vezette be és a zsidó szövetségbe való felvételével az Abraham Hittel nevet nyerte. Mindenesetre nagy önmegtágadást jelent a zsidósággal járó ierheket ma vállalni és feljegyzésre méltó eset. Anno 1932. Az antiszemilizmus és vallásgyűlölet legkiméleltenebb idején.

— **Ismét kevesebb lett egy vérváddal.** *Bukarestből jelentik.* Még emlékeztet lehet olvasóink előtt, hogy néhány hónappal ezelőtt egy regáti kis faluban, Ziganeschben egy 13 éves keresztény kis fiú esett egy véletlen szerencsétlenség áldozatául. Az történt ugyanis, hogy Jichak Tutmann falusi korcsmáros vasvillával véletlenül keresztül szurt egy kis fiút, aki a korcsmáros kertjében a szénakazalban aludt. A gyermek teljesen beásta magát a szénába és amidőn Tutmann megbontotta a kazalt, egyenesen a kisfiú testébe hatolt a vasvilla. Egy antiszemita parasztlakból álló csoport a véletlen szerencsétlenséget arra használta fel, hogy a rituális vérvád hirhedt meséjét szegezék ismét szembe a zsidó korcsmárossal. Az urhie wi esküdtíszék a napokban tárgyalta a zsidó korcsmáros bűnügyét és az összes kérdésekre „nem”-mel felelt. A bíróság tehát azonnali hatállyal felmentette a vádlottat a vád és annak következményei alól.

— **Julius Rosenwald, a nagy zsidó filantróp elhunyt.** *Chikágo.* Az elmúlt heti számunkban már beszámoltunk arról, hogy Julius Rosenwald az ismert amerikai filantróp, aki több milliós dollár adakozásaival és számos jótékony egyesület megalakításával már életében is megbecsült tiszteletet szerzett nevének, súlyos betegen fekszik chikágói villájában. Rövid pár nappal ezelőtt jött az értesítés, hogy az előrehaladott koru férfiu súlyos belső megbetegedését az orvostudomány már nem volt képes sikeresen gyógykezeleni. Julius Rosenwald 70 éves korában elhunyt. Halálával nemcsak a zsidóságot érte pótolhatatlan veszteség, mert az emberiség egy kitűnő jötevője szállt vele a sirba, aki ép úgy adott a zsidóságnak, mint a többi más felekezetiüknek is. Ha szorultságot látott, Julius Rosenwald segített. Rosenwald életében 55 millió dollárt adott ki összesen jótékony és zsidó célokra. Hagyatékát 500—600 millió dollárra becsülik. Végrendeletét még nem bontották fel és így egyelőre teljes a tájékozatlanság, hogy hatalmas vagyonyát milyen célra fordította.

Antiszemita provokációk a magyar diákság részéről

Budapestről jelentik: Öletes, de áljás fegyverekhez nyulnak a magyar antiszemita diákok, hogy hivatalos uton is diszkreditálják a zsidó egyetemi hallgatókat. Az történt ugyanis, hogy az elmúlt hetekben az összes magyar városokban falragaszok jelentek meg államellenes felhívással és a következő aláírással: „A kommunista zsidó egyetemi hallgatók”. A rendőrség a nyomozást bevezette, de nem sikerült semmilyen kommunista-zsidó nyomra akadnia. A magyar rendőrség, amely különben is különösen tájékozott a politikai akciók terén, azonnal látta, hogy itt valami szélhámoságról lehet csak szó, mert ismeri a kommunisták nemzetellenes elveit és tudja hogy ezek nem nemzeti csoportokba, hanem sejlekbe szervezkednek. Az ügy azonban még ezzel nincsen lezárva, mert az antiszemita provokációk nem elégszenek meg a fél munkákkal és felterjesztik a falragaszokat a miniszteriumba, hogy azoknak alapján vezessék be a fokozottabb numerusz-klauszust.

— **Amikor arcszine fakó, szürkésárga** és tekintete bágyadt, amikor szomorú, nyomott hangulat és nehéz álmok gyötrik, amikor epepangás, gyomorfájás, felfuvódás és fejnyomás kinezak, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorra 1—1 pohár természetes „**Ferenc József**” keserűvizet inni. Az orvosok azért rendelik a **Ferenc József** vizet oly gyakran, mert ez sok esetben a rosszullet okát gyorsan megszünteti és az egész szervezetet felfrissíti. A **Ferenc József** keserűvizet gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kaphaló. 4

— **Az osztrák nemzeti szocialista kormány bemutatkozik.** *Bécs.* Az osztrák minisztertanács még az elmúlt év októberében nevezte ki Josef Halban kikerésztelkedett orvosprofesszort, a világhíres bécsi nőklinika vezetőjévé. A kinevezést annak idején a hivatalos lapban is közzétették és számosan keresték fel gratulációikkal Josef Halban orvosprofesszort. Hónapok multak azonban el és Halban még ma sem foglalta el állását. Az okai ennek, — mint az az utóbbi napok során nyilvánosságra került — faji motívumokban rejlik. Illetve, hogy is mondjuk csak... Az „illetékes” körök már megbarátkoztak volna a professzor kikerésztelkedett „fajiságával”. Nem éppen ez volt a hiba. De Halban tanár ur elkövette azt a meggondolatlan könnyelműséget is, hogy elvette feleségül a világhíres Selma Kurz kamaraénekesnőt. És a kamaraénekesnő még ma is tagja a bécsi izraelita hitközségnek. A bécsi baloldali és radikális sajtó élesen foglal állást a minisztertanács „faji” rendelkezése ellen és azonnali orvoslást követelnek Halban professzoron ért sérelem miatt.

— **Vaady-Chavarit-i narancstermelés ismertetése.** A héten érkezett be szerkesztőségünkbe a „Yachin” mezőgazdasági kooperativa igen izlésesen kiállított brosurája, amely a vaady-chavariti narancsos telepítésben való részvételt, annak feltételeit és módozatait részletesen ismerteti. A K. K. L. örökberletbe ad a telepítésben résztvevőknek 25 dunam földet, amelyből 10 dunam narancsosnak és a további 15 dunam egyéb mezőgazdasági célokra szolgál. A 10 dunam narancsos elegendő egy család megélhetéséhez, mert a 8-ik évtől kezdve állagosan 120 angol font jövedelmet hoz. A „Yachin” mezőgazdasági kooperativa romániai tiszteletbeli megbízottja lapunk munkatársa, Berkes Dávid ur, aki ezen telepítésre vonatkozó felvilágosításokkal bármikor szívesen szolgál.

Olcsó RÁDIÓ vásár
3+1 lámpás hálózati készülék hangszóróval, antennaszerelessel együtt **4800** lei

TELEPES RÁDIÓ
hol villanyvilágítás nincs:
3 lámpás . . . **1850** lei
4 lámpás . . . **2850** lei

RAJZ ANTAL rádiószaküzletben
Oradea, Teleky-u. 2. Telefonsz.: 512

Padlólakkok, poloskairtok, háztartási cikkek
mosó- és pipere-árak, kefe- és vegyítárak legolcsóbb beszerzési forrása!

Pontos figyelmes kiszolgálás! - Szombat és ünnepnapon zárva!

Fülöp Ede
ORADEA, Zöldfa ucca 14.

Legszebben fest, tisztit I. V. O.

Mészáros ucca 4. (Royal-kávéházzal szemben) és Uri ucca 34. Telefon 8-53

Márciusban lesz a Zsidó Párt erdélyi konferenciája Nagyváradon

A Zsidó Párt tiltakozása a sorocai vérengzés ellen

Az Országos Zsidó Párt erdélyrészi vezetősége vasárnap délelőtt tizenegy órakor a nagyváradai Kishitelbank helyiségében ülést tartott, amelyen Erdély csaknem valamennyi megyéjének kiküldöttel megjelentek, hogy a párt további szervezésének feladatait megvitassák és a március első felében ugyancsak Nagyváradon összeülő országrészi konferenciát előkészítsék.

A vezetőségi ülést dr. Fischer József országgyűlési képviselő, a Zsidó Párt erdélyrészi elnöke nyitotta meg, majd átadta a szót Jámbor Ferenc főtitkárnak, aki beszámolt a párt szervezeti és pénzügyi helyzetéről. Utána dr. Klein Miksa, a párt erdélyrészi ügyvezető alelnöke tartott magvas referatumot, a párt ideiglenes költségvetésének előterjesztésével. Dr. Bárdos Imre hosszabb beszédben fejtegette, hogy a mai gazdasági válságban a párt működésének súlypontját az aktív városi politikára kell fektetni és pontokba foglalta össze azokat a legsürgősebb feladatokat, amelyek a városi politika terén a nagyváradit, illetőleg a biharmegyei szervezetre várnak.

Dr. Klein Ernő (Nagyvárad) a pártélet kiépítésének szükségességéről beszélt, hangsúlyozta, hogy a párt legfontosabb feladata a zsidó tömegekkel való éleves kontaktus megteremtése. Majd a zsidó sajtó fontosságáról beszélt, kitérve a „Népünk” érdemeire.

Dr. Borgida József (Szatmár) a szervezeti problémákhoz szólt hozzá és azt kívánta, hogy a központ rendelkezze el, hogy minden megyei tagozat három héten belül készítsen el a zsidóság kalaszterét és szótson fel minden nagykorú zsidót a pártba való belépésére.

Kesztenbaum Miksa (Nagyvárad) javaslatot terjeszt elő arra vonatkozólag, hogy a Zsidó Párt várospolitikáját központi irányításnak rendeljék alá, mert ebben látja egyedüli zálogát annak, hogy a személyi tárgyalások elkerülhetők legyenek.

Dr. Ligeti Sámuel (Temesvár) bejelenti, hogy Temes-Torontál és az egész Bánát szívetlélekkel a Zsidó Párt mellett áll. A bántági tagozatok nem akarnak a központtal sem anyagi, sem erkölcsi kérdésekben alkudozni, vita nélkül tesznek eleget a központ anyagi és szervezeti felhívásainak.

Annak kidomborítására, hogy a Zsidó Párt valóban „átlógó kerete az országban élő zsidóknak, az ideiglenes alkotmány 15-ik paragrafusát oda kívánja módosítani, hogy az Országos Zsidó Pártnak tagja lehet minden nagykorú zsidó nő és férfi, aki akár népi, akár bármilyen más alapon a zsidósághoz tartozónak vallja magát és nem tagja más politikai pártnak”. Az a kívánság, hogy a párt erdélyrészi konferenciája ezt a fogalmazást, amely megfogja dönteni a Zsidó Párttal szemben minden zsidó oldalról számba jöhető nehézséget, miát az erdélyi párt kívánságát terjesszék az országos kongresszus elé, amely hivatalosan lesz ez a paragrafus a párt végleges alkotmányába beletartva.

Dr. Ligeti Sámuel nagyhatású felszólalását az összes jelenlevők lelkes helyesléssel fogadják.

Dr. Nöbel Sándor (Temesvár) szugesztív erejű szavakban válaszol fel a bántági párttagozatok eddigi teljesítményeire és rámutat arra, hogy ugyanezt az eredményt lehet elérni egészen csekély áldozatkészséggel és munkával valamennyi megyében.

Mittelmann Jakab (Nagyvárad) kifejezi azokat a speciális okokat, amelyek a nagyváradai szervezési munkát megnehezítik, ugyanakkor bejelenti, hogy a legközelebbi napokban a nagyváradai szervezet beindítja a legintenzívebb tagszerző akciót.

Dr. Weinberger Manó (Dés) a szamosmegyei tagozat eredményes munkájáról referál és a tagozat részéről bejelenti a költségvetés és a szervezési program maradéknélküli elfogadását.

Dr. Váradi Ödön (Nagyvárad) az értekezlet tudomására hozza, hogy a biharmegyei szervezet megalakította a jogvédő irodát, amelynek tagjai a párt nevében, minden egyéni és kollektív zsidó sérelemben megfelelő módon interveniálnak, majd azt kívánja, hogy a párt foglalkozzék a gazdasági kérdésekkel.

Dr. Marton Ernő (Kolozsvár) hangsúlyozza, hogy minden politikai pártnak, de elsősorban a Zsidó Pártnak szüksége van megfelelő szellemi aléptímenyre, mert csakis ennek segítségével lehet a tömegeket politikai éreltségre nevelni. A szervezési kérdést illetően kifejti, hogy a szervezési munkálatoknak párhuzamosan kell alulról felfelé és felülről lefelé megtörténniük. A pártszervezés költségét, legalább az első időkben, a párt vezető tagjainak kell viselniük.

Leitmann Dezső válaszol a nagyváradit és biharmegyei pártszervezet eddigi munkásságát, majd Blum Zsigmond bejelenti, hogy dr. Manfred Reifer országgyűlési képviselőt a február 9-én tartandó pártgyűlésre meghívják Nagyváradra.

Dr. Klein Ernő konkrét indítványt tesz arra vonatkozólag, hogy a fontosabb vidéki centrumokat bizza meg a pártközpont nemcsak a megye, hanem a hozzájuk tartozó körzetek megszervezésével is.

A vezetőségi ülés az összes előterjesztett indítványokat egyhangulag elfogadja és kimondotta, hogy az Országos Zsidó Párt erdélyrészi konferenciája legkésőbb március 15-ig Nagyváradon fog összeülni.

Ezután dr. Fischer József tartotta meg

fezült figyelem közepette rendkívül érdekes és közel egy órát tartó beszámolóját a Zsidó Parlament Klub tevékenységéről. Válaszolt mindenekelőtt a zsidó képviselők nehéz helyzetét a mai parlamentben, majd sorra ismertette azokat az akciókat, amelyeket a Zsidó Parlamenti Klub az állampolgársági, a hitközségi és iskolaügyi szubvenciók, valamint a mezőgazdasági adósságok konvertálása ügyében folytatott le. A zsidó képviselők minden egyéni és kollektív zsidó sérelem ügyében eljárak és sohasem voltak tekintettel a jogaikban megbántottak pártállására. Különös figyelmet fordított a Zsidó Parlamenti Klub a máramarosi zsidóság problémáira, amelyek tekintelében állandó tárgyalásokat folytat a kormányval. Meggyőződése szerint a máramarosi zsidóság nyomorán csak egy kitelepítési akció segíthet. Kéri az erdélyi tartományi vezetőséget is, hogy ugyancsak intenzíven foglalkozzék a máramarosi zsidóság égető kérdéseivel. Végül bejelentette, hogy a Zsidó Parlamenti Klub nem fog nyugodni mindaddig, amíg a sorocai események bűnösét el nem veszik méltó büntetésüket. Elismerését fejezi ki az erdélyi zsidó sajtónak, úgy az „Új Kelet”-nek, mint a „Népünk”-nek azokért a szolgáltatásokért és teljesítményekért, amelyet a zsidó érdekekért tettek.

Dr. Marton Ernő indítványára a vezetőségi ülés meleg lelkesedéssel közben mondta ki, hogy átiratban üdvözli dr. Fischer Tivadart, az Országos Zsidó Párt elnökét, ötvenedik születésnapja alkalmából.

Dr. Borgida József indítványára a vezetőségi ülés jegyzőkönyvileg bélyegzi meg a sorocai embermészárlást.

A nagyváradit vezetőségi ülés a legszebb auspiciumokkal zárult és újabb bizottságát adta annak, hogy ha a párt helyi vezetői felegyenesedten teljesítik kötelességüket, úgy a zsidó tömegek egységesen sorakoznak fel a párt mögé és öntudatosan teljesítik kötelességüket a párt követelményeivel szemben.

A Gazeta de Vest megint támad

A Zsidó Párt vasárnapi értekezletén el kapcsolatban a nagyváradit román napilap, a „Gazeta de Vest” megint olyan konkluzióra jut, amelyet szó nélkül nem hagyhatunk. Azt írja Alter Scotus, hogy mivel a zsidó párt megbélyegezte a sorocai vérfürdőt, onnélfogva bizonyítottan látja azt a tényt, hogy a zsidó párt is kommunista. Kommunista. És ezt fejtegeti hasábjain. Amiótt szót nem emelni annak érdekében, hogy nyomozzák ki a gyilkosságok végrehajtóit Amiótt megmerle mondan, amit egész Románia közvéleménye is tud, hogy itt nem kommunista üzemeltető volt szó és nem egyszerű ártókérszól. Itt egyszerű zsidómészárlás folyt, amelynél bizonyos egyének alacsony és esetleg „magasabb” ösztönökből egyszerűen leöltek hat zsidó ifjút. És mert fel mert jajdulni egy zsidó pártértekezlet és el merle síelni, akkor már kommunista üzemeltető beszélt Alter Scotus. Pedig tudja tudja, hogy nem igaz. Tudja, hogy mily messzi áll a zsidó párt a kommunizmusától. De a falu tonitójának, jegyzőjének és parasztjának így kell írni. A zsidó kommunista. Tehát gyűlöld, mert sírni mer halottal fölött. Különben a Dnyeszter partján minden csendes. Csak az igazság ordít lélekzszakadva az ég felé. Hat embert ártatlanul megöltek. Ha ezer kormánykommüniké és tábornoki nyilatkozat mást is mond. Embervadászat volt ott. Nem kommunistákat öltek hanem ártatlan zsidó fiatalokat. És ha ezért sírunk, azért még a „Gazeta de Vestnek” sincs joga beletrombitálni a mi gyászos hangulatunkba. Nincs joga.

A kormány újratolja végre a zsidó hitközségek szubvencióját. Bukarest. — Megírjuk, hogy a Zsidó Parlamenti Klub már hónapok óta állandó harcban áll a kormánnyal a zsidó hitközségeknek megszavazott állami szubvenció kiutalása, illetőleg ki nem utalása miatt. A kormány az ismételt interpellációk és miniszteri intervenciók eredményeképpen végül elhatározta, hogy már a közei napokban kiutalja a zsidó hitközségeknek azt a kilencmillió és néhány százezer leit, amely még 1931-re volt megszavazva és amelyből egyellenegy banit sem folyósított eddig a kormány. A szubvenció kiutalása a következő képen fog történni: Az erdélyi ortodox hitközségek a kolozsvári neológ iroda útján fogják a szubvenciót megkapni. A szubvenció kiutalása a zsidó párti képviselők energikus akciójának eredménye, akik ismételen rámutattak a kormány képviselői előtt arra, hogy a szubvenció visszatartása nemcsak törvénytelen, de igazságtalan is, mert ugyanakkor a többi kisebbségi egyházak rendszeren megkapják követeléseiket.

Művészi perzsaszőnyegek, szövött gobelinok, külföldi fonalak

Schulhof Emilné

Orion szövművészeti kola

Oradea, Strada Episcopal Ciorogariu No. 17.
Vidéki rendelések utánvétel gyorsan és pontosan eszközöltenek.

Szervezett antiszemita megnyilvánulások Szófiában

Az utóbbi időben Szófiában több olyan zsidóellenes excessus történt, amelyek kivételülknél fogva egy jól szervezett antiszemita társaság működésére emlékeztetnek. Az antiszemita propaganda azonban nem csak ideológiai alapokra helyezkedik, hanem egyenesen a rablásra is felszólítja a híveit. Röviddel ezelőtt történt, hogy egy ismert zsidó bankárt több bulgár Szófia egyik mellékucájába hurcolt és ott súlyos ütlegetések közben kifosztott. Különös szerencsésének tekintették a zsidó bankár, hogy sikerült elvies elmenekülnie a támadói kezei közül. Egy másik eset: Egy bulgár magával csalta a külvárosi utcákon járó zsidó házalót, hogy ruháit akar eladni. Levezette a pincéjébe és őt eszméletlenül verte. A pénztárcáját teljesen kifosztotta és összekötözte a szerencsétlen embert. Teljes 2 napig volt ebben az állapotban a zsidó házaló, amikor végre egy egész véletlen folytán kiszabadult.

Ismét más: Egy zsidó orvost beteghez hívnak. Ott föbber revolverrel rátámadnak. Elveszik tőle az arany óraláncát és megkötözik. A gonosztevők iratnak az orvossal egy levelet a feleségéhez, amelyben 200.000 Lévat követelnek, különben kivégzik a férjét. Amint egy rövid ideig a megkötözött orvos egyedül marad, segítségért kiált, a szomszédok fellármázzák a rendőrséget. A rendőrség kivonul és megszabadítja az orvost, valamint a szerencsétlen házalót, aki szintén egy közeli pincében van megbilincselve. Megállapítást nyert, hogy a banditák, akik a támadásokat vezették, tagjai a „Rodna Zastita” antiszemita szövetségnek. E banditákat eddig még nem sikerült ártalmatlanná tenni, de egy diákot, akiről szintén kiderült, hogy részese volt a támadásoknak, már letartóztatták. A diák kijelentette, hogy terve vették az összes gazdag zsidók kifosztását. A nyomozás a legnagyobb eréllyel és körültekintéssel folyik. A napokban Szófiában bomba robbant. A bomba egy zsidó kereskedő háza alá volt elhelyezve. A robbanás az épületen súlyos rongálásokat okozott, de szerencsére emberéletben nem esett kár. A rendőrségnek politikai osztálya is bekapcsolódott most már a nyomozásba, hogy megállapítást nyerjen, közönséges bűntényekről van-e szó, vagy pedig politikai szervezett tervszerű akciójáról.

— **A gerer rabbi Palesztinába utazott.** Varsó. — A hírneves gerer rabbi ma délután elutazott Varsóból Palesztinába. Nem kevesebb, mint ötezer chaszid gyűlt össze a lengyel főváros vasúti állomásának peronján, hogy a rabbit elbucsuztassa. A tolongás oly hatalmas volt, hogy a szolgálatban lévő rendőrkészültségek képtelenek voltak a rendet fentartani. Mindenki a rabbit akarta látni, a chaszidok kétségbeesett erőfeszítéseket tettek, hogy a rabbi színe elé juthassanak és megcsókolhassák a kezét. A nagy tolongásban hét személy megsérült, egy fiatalember pedig oly szerencsétlenül esett el, hogy a tömeg állapotosott fölötte és halálát lelta. A vonat csak kétórai késéssel indulhatott ki a pályaudvarról. A gerei csodarabbi szalonkocsiban utazik, amelyet hívei bocsátottak rendelkezésére. A rabbi néhány napot Bécsben fog időzni, innen Budapestre utazik, majd Konstantinápolyon keresztül Jeruzsálembe. A lengyelországi zsidóság óriási érdeklődéssel tekint a rabbi palesztinai utjára.

— **A nagyváradi Mizrahi Ifjúsági Block** 1. hó 23-án szombat este fél 9 órakor tartja Chamish-Aszar házi ünnepélyét. A rendezőség már minden előkészületet megtett, hogy a vendégeknek kellemes szórakozást nyújtson. Az ünnepély a Mizrahi helyiségeiben (Nagypiac 11/a. félemelet Ullmann Palota) lesz megtartva. Ezuton kérjük fel az érdeklődőket a szíves megjelenésre. *A rendezőség.*

Szatmári hírek

A lezajlott Ceire Mizrahi konferencia helyi viszonylatban már is jelentékenyen érezteti hatását. Az ifjúsági élet megélénkült és különösen a Ceiroth lányegyesület könyvelhet el jelentős eredményeket. Az egyesületbe tömegesen iratkoznak be olyan vallásos zsidó leányok, akik eddig távollartották magukat a mizrahi mozgalomtól. Vasárnap este a beiratkozott új tagok részvételével közgyűlést tartott a Ceiroth Mizrahi, melyen a következő elnökség lett megválasztva: Friedmann Szaszi, Weisz Babi és Klein Sári. A vezetőség már hosszabb idő óta fejt ki munkásságot a Ceiroth keretében és agilitásuk biztosítéka a további helyes és eredményes munkáknak. — Itt kell még megemlítenünk, hogy a Ceiroth Mizrahi egyik volt vezetőségi tagja, Griffel Mirjam, aki

csak nem régen utazott ki Palesztinába, a napokban érkezett távirati értesítés szerint, menyasszonya lett egy palesztinai dugzagd kereskedőnek. Szerencsésjéhez gratulálunk.

— A szatmári Tifereth Bacherim január 18-án ünnepelte Meszechta „Avoda Zora Horijesz” szijumát. Az ünnepségen a chevra tagjai kívül az összes helybeli vallásos ifjúsági egyesületek képviseltették magukat. Az estebédet megelőzőleg a szokásos szijumot a közlišteletben álló nagy tudású *Lichtag* Éliás arabbi tartotta. Lelkes szavakban szólott az ifjúsághoz és méltatta a nap jelentőségét. *Rozenberg* Vilmos elnök válaszolt az arabbi szavaira. Kifejtette az egyesület céljait és ismertette munkásságát. Majd *Goldstein* Mór a kulturbizottság elnöke mondott szép beszédet az összegyűlt hallgatóság előtt, kik meleg ünneplésben részesítették a szónokokat. — A rendszeresített Oneg-Sabath előadást péntek este 8 órai kezdettel *Engel* Jeremiás gyergyószentmiklósi vendég fogja megtartani. Vendégeket szívesen lát a vezetőség. *O. V.*

RÖVID HIREK

PRÁGA. A csehszlovákiai Zsidó Párt intervenciójára a cseh közoktatásügyi miniszter övenczer csehkorona szubvenciót fizetett ki a ruszinszkói héber iskolák részére. — Érdekes ügyben hozott ítéletet a csehszlovák bíróság. Egy 19 éves prágai magánisziviseleonek csomagja érkezett Németországból, amelyben egy berlini cég által hirdettet nemzetiszocialista barna egyenruha volt. A vámmihatal lefoglalta a ruhát és a sziviseleone ellen eljárás indult, köztársaság elleni szervezkedés címen. A bíróság helyi is adott az ügyész indítványának és elítélte a sziviseleone 3 heti zárkára és 200 ck. pénzbüntetésre. Az ítéletről Hitler is tudomást szerzett és levelet küldött a cseh bíróságnak, melyben kijelenti, hogy pártjának semmilyen köztársaság elleni (értve ezalatt a Csehszlovák köztársaságot) vonatkozása nincsen és kéri ennek szíves tudomásul vételét. A bíróság az ítéletet egyelőre felfüggesztette.

VARSO. A most üléselő varsói rabbikonferencián jelentés készült a lengyel jeschivák anyagi helyzetéről. Megállapítást nyert, 17 nagyobb és 34 kisebb jeschivában összesen 5000 hallgató van. A talmudisták egy nagy százaléka az orosz atheista propaganda elől menekült át a határon és teljesen vagyontalanok. A lengyel-alatvaló hallgatók is azonban olyan rossz anyagi körülmények között vannak, hogy semmit sem, vagy nagyon keveset fizethetnek csak. A rabbikar jelentése szerint a jeschivák olyan súlyos anyagi körülmények közé kerültek, hogy nem képesek ellátni a hallgatóikat és ezeknek nagy része éheznek.

HAMBURG. A pár heles szünet után ismét temetőgyalázásról érkezik jelentés. A zsidó temetőben idején több sírkövet ledöntöttek és gyalázatosan bemocskoltak a támadók. A nyomozás megindult. Rövid idő óta immár 112-szer.

BELGRÁD. Az elmúlt napokban neveztek királyi rendeletre dr Isaak Alkalay jugoszláviai főrabbit a szenátus tagjává. Dr Alkalay az egyedüli zsidó képviselője a jugoszláv szenátusnak.

MOSZKVA. A moszkvai textilgyár I-ső csoportjának vezetőjét a párt hivatalától megfosztotta, mert tudomást szerzett arról, hogy egy antiszemita megnyilvánulásnál a gyárvezető tétlenül nézte az excessusokat.

JERUZSÁLEM. Ussiskin M. M. a Nemzeti Alap elnöke a napokban ünnepelte cionista munkásságának 50 éves jubileumát. Egyike volt azoknak, akik szintén résztvettek az ugyancsak 50 éves multra visszatekintő Chowwe Zion mozgalomban. Ussiskint jubileuma alkalmából az összes cionista szervezetek meleg ünneplésben részesítették.

MOZI

Cinematografu FILMPALACE

Péntek: „Postásfiú és a huga”. Anny Ondra, Vlasta Burian, Roda-Roda. Semminemű kedvezményes vagy szabadjegyek nem érvényesek. — Szombat: „Postásfiú és a huga”. A szezonláger vigjátéka. 3-kor olcsó helyárak. — Vasárnap d. e. 11: „Éjfél óráját”. Hangosfilm. Lukács Pál, Billie Dova. 10 és 12 leles helyárak. — Vasárnap d. u.: „Postásfiú és a huga”. Az 1932-es szezon vigjátékláger. — Hétfő: „Postásfiú és a huga”. — Kedd: „Postásfiú és a huga”.

Teatrul HEIMAN szinkör

Jön: „A nyitott ablak” (Drei Tage Mittelarrest) Felix Bressart, Fritz Schultz, Paul Otto, Paul Hörbiger, Lucie Englisch és Ida Wüst, Noly Károly ragyogó vigjátéka után. — Vasárnapi matiné: „I. Repülő menyasszony és „Szerelem rádió”.

ZSIDÓ HUMOR

A fallóra ütése

R. Nojach Lebewitscherhez eljött egy hive, s kért tőle oly eszközt, amelynek segítségével önmagát belső alázatra (hachonó) s lelki emelkedettségre (hiszajrerusz) szoktassa. Amikor így beszélgettek, ütött a fallóra. A rebbe azt mondta erre: végy magadnak egy órát, figyelj, hogy mikor üt s akkor eszedbe fog jutni, hogy „ismét elmúlt egy óra s lelkemért nem tettem megint semmit...” Így beszél az alázatos és felfelé törekvő...

Ami nem fizetődik ki

Rabbi Meir Szimcho Dwiskból, amidőn halálos ágyán feküdt, felkeresték barátai és tisztelői, kik igazi szent életének egy életöltön keresztül tanúi voltak. Szerették volna a szent papnak a szájából életének igazságait hallani.

„Nem fizetődik ki”, — háritotta el a beteg rabbi magától — „hogy amidőn valaki a bukás szélén áll, fölösleges mérleget csináljon”.

Parnószó semmiből

„Méájin jóvaj ezri” (Honnan jöhet a segítségem) „Ezri méim Hasém” (Segítségem I-től való) „Ajszé somájim voorecz” (Aki teremtette az eget és a földet). Ezekkel az ismeretes „Sirhamaalajsz”-igékkel bátorította Rebbe R. Jiczchok Skwera az egyik hívét, aki panaszkodott, hogy parnószója számára nincs semmi forrása. Semmi? — kérdezte a rebbe. Hát nem tudod, hogy: „Semmiből jön a segítség (méájin jóvaj ezri — „méájin” kettőt jelent: „semmiből” és „honnan”) ha I-ten segít (ezri méim Hasém), hisz ő az eget és a földet is semmiből alkotta...”

Öt zsoltár

Egy neológ zsidó egy sorscsapás által megrendülten egy vallásos rabbihoz fordult és penitenciát kért azért, hogy éveken keresztül chazert evett. A rabbi azt írja elő, hogy mindig minjonnal imádkozzék s utána mondjon 5 fejezetet tehilimből. Barátunk egyszer üzleti ügyben egy rendkívül vallásos kehilloba tévedt, ahol ima után nyilvánosan mondják az öt zsoltárt. Csodálkozva fordul egy szomszédjához: — És ez a sok pajeszos, szakállas, mind disznóhust evett?...

Berlin, a „vallásos város”

R. Cevi Hirsch, aki a XVIII. században volt berlini rabbi s aki fájdalommal tapasztalhatta, hogy a felvilágosodási mozgalom mennyi zsidót rendit meg hitében, egy izben mégis azt mondta: „Ez a Berlin telve van jiró-val (I-tentélelemmel). — Hogyan? — kérdezik. Ugy, — felelte — hogy aki máshonnan jiró-val telve jön ide, itt hagyja a jirót.

Primăria Municipiului Oradea, Serviciul Economic No. 261/1932.

Publicațiune

Se aduce la cunoștință celor interesați că în ziua de 29 Ianuarie anul 1932 dela ora 10 până la 12 se va ține licitație publică în sala mică de ședință a Primăriei etaj I, camera No. 1 pentru furnizarea rechizitelor de birou necesare Primăriei pe anul 1932 conform hotărârei Comisiei Interimare No. 261/1932.

Licitatia se va ține în conformitate cu art. 88—110 inclusiv din legea Contabilității Publice Regulamentul O. C. L. și norme publicate în Monitorul Oficial No. 127 din 4 Ianuarie 1931.

Toate persoanele cari vor lua parte la licitație vor depune pe lângă ofertă și o garanție de 5% din suma oferită pentru furnizarea rechizitelor de birou, iar oferta se va face în conformitate cu caietul de sarcini care poate fi văzut în fiecare zi în grele oficioase la Serviciul Economic al Primăriei și pe tabela de publicațiuni dela intrarea în edificiul Primăriei.

Oradea, la 12 Ianuarie 1932.

p. Presedintele
Comisiei Interimare: Secretar General:
Dr Cornel Petric. **Dr Voștinar.**